

Mały katechizm

Najbardziej podstawowe (dla katolika) wiadomości

Wyznanie wiary (Skład Apostolski)

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego,
Stworzyciela nieba i ziemi,
i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego,
który się począł z Ducha Świętego,
narodził się z Maryi Panny,
umęczon pod Ponckim Piłatem,
ukrzyżowan, umarł i pogrzebion,
zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał,
wstąpił na niebios, siedzi na prawicy Boga Ojca wszechmogącego,
stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych.
Wierzę w Ducha Świętego,
Święty Kościół Powszechny,
Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie,
ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny.
Amen.

Wyznanie wiary (Credo nicejsko-konstantynopolitańskie)

Wierzę w jednego Boga, Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w Jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się Człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał trzeciego dnia, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba, siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale, sądzić żywych i umarłych, a królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi, który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę, który mówił przez proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie. Amen.

Główne prawdy wiary

1. Jest jeden Bóg.
2. Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobre wynagradza, a za złe karze.
3. Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty.
4. Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia.
5. Dusza ludzka jest nieśmiertelna.
5. Łaska Boża jest do zbawienia koniecznie potrzebna.

Dary Ducha Świętego

1. Dar mądrości
2. Dar rozumu
3. Dar umiejętności
4. Dar rady
5. Dar męstwa
6. Dar pobożności
7. Dar bojaźni Bożej

Ostateczne rzeczy człowieka

1. Śmierć,
2. Sąd Boży,
3. Niebo albo piekło.

Siedem sakramentów świętych

1. Chrzest
2. Bierzmowanie
3. Eucharystia
4. Pokuta i pojednanie
5. Namaszczenie chorych (sakrament chorych)
6. Kapłaństwo
7. Małżeństwo

Pięć warunków dobrej spowiedzi

1. Rachunek sumienia
2. Żal za grzechy
3. Mocne postanowienie poprawy
4. Wyznanie grzechów
5. Zadośćuczynienie (Bogu i bliźnim)

Przykazanie miłości

Będiesz miłował Pana Boga swego, z całego serca swego, z całej duszy swojej, i ze wszystkich sił swoich, a bliźniego swego jak siebie samego.

Najważniejsze dobre uczynki

1. Modlitwa,
2. Post,
3. Jałmużna.

Trzy cnoty Boskie (teologalne)

Wiara, Nadzieja, Miłość

Cztery cnoty główne (kardynalne)

1. Roztropność
2. Sprawiedliwość
3. Umiarkowanie
4. Męstwo

Rady ewangeliczne

1. Dobrowolne ubóstwo
2. Dozgonna czystość
3. Zupełne posłuszeństwo dla miłości Jezusa Chrystusa

Osiem Błogosławieństw

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.
Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.
Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.
Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.
Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.
Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.
Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Uczynki miłosierdzia co do ciała

1. Głodnych nakarmić
2. Spragnionych napoić
3. Nagich przyodziać
4. Podróżnych w dom przyjąć
5. Więźniów pocieszać
6. Chorych nawiedzać
7. Umarłych pogrzebać

Uczynki miłosierdzia co do duszy

1. Grzesznych upominać
2. Nieumiejętnych pouczać
3. Wątpiącym dobrze radzić
4. Strapionych pocieszać
5. Krzywdy cierpliwie znosić
6. Urazy chętnie darować
7. Modlić się za żywych i umarłych

Dziesięć przykazań Bożych

Dekalog według Księgi Wyjścia

Ja jestem Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

Nie będziesz miał cudzych bogów obok Mnie! Nie będziesz czynił żadnej rzeźby ani żadnego obrazu tego, co jest na niebie wysoko, ani tego, co jest na ziemi nisko, ani tego, co jest w wodach pod ziemią! Nie będziesz oddawał im pokłonu i nie będziesz im służył, ponieważ Ja Pan, twój Bóg, jestem Bogiem zazdrosnym, który karze występki ojców na synach do trzeciego i czwartego pokolenia względem tych, którzy Mnie nienawidzą. Okazuję zaś łaskę aż do tysięcznego pokolenia tym, którzy Mnie miłują i przestrzegają moich przykazań.

Nie będziesz wzywał imienia Pana, Boga twego, do czczych rzeczy, gdyż Pan nie pozostawi bezkarnie tego, który wzywa Jego imienia do czczych rzeczy.

Pamiętaj o dniu szabatu, aby go uświęcić. Sześć dni będziesz pracować i wykonywać wszystkie twe zajęcia. Dzień zaś siódmy jest szabatem ku czci Pana, Boga twego. Nie możesz przeto w dniu tym wykonywać żadnej pracy ani ty sam, ani syn twój, ani twoja córka, ani twój niewolnik, ani twoja niewolnica, ani twoje bydło, ani cudzoziemiec, który mieszka pośród twych bram. W sześciu dniach bowiem uczynił Panniebo, ziemię, morze oraz wszystko, co jest w nich, w siódmym zaś dniu odpoczął. Dlatego pobłogosławił Pan dzień szabatu i uznał go za święty.

Czcij ojca twego i matkę swoją, abyś długo żył na ziemi, którą Pan, Bóg twój, da tobie.

Nie będziesz zabijał.

Nie będziesz cudzołożył.

Nie będziesz kradł.

Nie będziesz mówił przeciw bliźniemu twemu kłamstwa jako świadek.

Nie będziesz pożądał domu bliźniego twego. Nie będziesz pożądał żony bliźniego twego, ani jego niewolnika, ani jego niewolnicy, ani jego wołu, ani jego osła, ani żadnej rzeczy, która należy do bliźniego twego.

(Wj 20,2-17)

Dekalog według Księgi Powtórzonego Prawa

Jam jest Pan, Bóg twój, który cię wyprowadził z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

Nie będziesz miał bogów innych oprócz Mnie...

Nie będziesz brał imienia Pana, Boga twego, do czczych rzeczy. . .

Będziesz zważał na szabat, aby go uświęcić...

Czcij swego ojca i swoją matkę.

Nie będziesz zabijał.

Nie będziesz cudzołożył.

Nie będziesz kradł.

Jako świadek nie będziesz mówił przeciw bliźniemu twemu kłamstwa.

Nie będziesz pożądał żony swojego bliźniego.

Nie będziesz pragnął... żadnej rzeczy, która należy do twojego bliźniego.

(Pwt 5,6-21)

Dekalog - formuła katechetyczna

1. Nie będziesz miał cudzych bogów przede Mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czczij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego twego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

(za Katechizmem Kościoła Katolickiego)

Przykazania kościelne

(Wersja aktualnie obowiązująca w Polsce)

1. W niedzielę i święta nakazane uczestniczyć we Mszy świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.
2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
3. Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym przyjąć Komunię Świętą.
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzeźliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymywać się od udziału w zabawach.
5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Siedem grzechów głównych

1. Pycha
2. Chciwość
3. Nieczystość
4. Zazdrość
5. Nieumiarkowanie w jedzeniu i piciu
6. Gniew
7. Lenistwo

Grzechy przeciwko Duchowi Świętemu

1. Grzeszyć zuchwale w nadziei miłosierdzia Bożego.
2. Rozpaczać albo wątpić o łasce Bożej.
3. Sprzeciwiać się uznanej prawdzie chrześcijańskiej.
4. Zazdrościć lub nie życzyć bliźniemu łaski Bożej.
5. Mieć zatwardziałe serce na zbawienne natchnienia.
6. Umyślnie zaniedbywać pokutę aż do śmierci.

Grzechy wołające o pomstę do nieba

1. Umyślnie zabójstwo
2. Grzech sodomski
3. Uciskanie ubogich, wdów i sierot
4. Zatrzymywanie zapłaty sługom i robotnikom

Grzechy cudze

1. Radzić do grzechu.
2. Rozkazywać drugiemu grzeszyć.
3. Zezwalać na grzech drugiego.
4. Pobudzać do grzechu.
5. Pochwalać grzech drugiego.
6. Milczeć na grzech cudzy.
7. Nie karać grzechu.
8. Pomagać do grzechu.
9. Uniewinniać grzech cudzy.

Kanon Pisma Świętego uznawany przez Kościół katolicki

Tradycja apostołska pozwoliła Kościołowi rozpoznać, jakie pisma powinny być zaliczone do ksiąg świętych. Pełna ich lista została nazwana "kanonem" Pisma świętego. Składa się on z 46 ksiąg Starego Testamentu (45, jeśli Księgę Jeremiasza i Lamentacje liczy się razem) i 27 ksiąg Nowego Testamentu.

Kanon Pisma Świętego - Stary Testament

Księga Rodzaju
Księga Wyjścia
Księga Kapłańska
Księga Liczb
Księga Powtórzonego Prawa
Księga Jozuego
Księga Sędziów
Księga Rut
dwie Księgi Samuela
dwie Księgi Królewskie
dwie Księgi Kronik
Księga Ezdrasza
Księga Nehemiasza
Księga Tobiasza
Księga Judyty
Księga Estery
dwie Księgi Machabejskie
Księga Hioba
Księga Psalmów
Księga Przysłów
Księga Koheleta (Eklezjastesa)
Pieśń nad pieśniami
Księga Mądrości
Mądrość Syracha (Eklezjastyk)
Księga Izajasza
Księga Jeremiasza
Lamentacje
Księga Barucha

Księga Ezechiela
Księga Daniela
Księga Ozeasza
Księga Joela
Księga Amosa
Księga Abdiasza
Księga Jonasza
Księga Micheasza
Księga Nahuma
Księga Habakuka
Księga Sofoniasza
Księga Aggeusza
Księga Zachariasza
Księga Malachiasza;

Kanon Pisma Świętego - Nowy Testament

Ewangelia według św. Mateusza
Ewangelia według św. Marka
Ewangelia według św. Łukasza
Ewangelia według św. Jana
Dzieje Apostolskie
Listy św. Pawła:

- do Rzymian
- dwa Listy do Koryntian
- do Galatów
- do Efezjan
- do Filipian
- do Kolosan
- dwa Listy do Tesaloniczan
- dwa Listy do Tymoteusza
- do Tytusa
- do Filemona

List do Hebrajczyków
List św. Jakuba
dwa Listy św. Piotra
trzy Listy św. Jana
List św. Judy
Apokalipsa